

Predmet: Ilija Jurišić - Tuzlanska kolona

Poslovni broj predmeta: K-Po2 53/10 (ponovljeno suđenje)

Glavni pretres: 28.11.2011.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Ispitivanje svedoka Mileta Dubajića

U maju 1992. godine bio je komandant kasarne JNA *Husinska buna* u Tuzli. Odluku da se kasarna evakuše tog dana doneo je sâm, bez odobrenja više komande. Tokom popodnevnik časova 15.05.1992. godine sa okolnih zgrada i brda pucalo se na kasarnu. Između 16 i 17:00 časova sa prijavnice na glavnom ulazu su mu javili da je došao Meho Bajrić, načelnik CJB Tuzla, i da ne želi da dođe kod njega u kancelariju već da zahteva da se on pojavi na prijavnici. Otišao je do prijavnice zajedno sa Đorđem Tešićem, komandantom čete vojne policije, i još dvojicom vojnika. Pitao je Bajrića zašto se puca na kasarnu, ali ga je Bajrić uveravao da su to civili pojedinci ili paravojne snage i da on ne može da kontroliše situaciju. Iako je razgovor bio oštar, dogovorili su se da pucanje u pravcu kasarne prestane, da se vojska evakuše u koloni oko 19:00 časova, a da se do tog vremena stanovništvo obavesti putem medija o povlačenju vojske kako se ne bi stvorili tenzija i strah. Bio je zabrinut jer se prethodnog dana povukao bataljon iz Pirota, jedina preostala borbena jedinica u kasarni, tako da je kolona bila neobezbeđena. Bajrić je rekao da će kao garanciju da se neće pucati na vojsku poslati Envera Delibegovića, komandanta TO. Nije imao poverenja u Mehu Bajrića, ali je morao da postigne dogovor sa njim jer je bilo prekida veze sa višom komandom. Pravac povlačenja bio je kasarna – raskrsnica *Brčanska malta* – Simin Han – Požarnica. Iz grada je moglo da se izađe i drugim putem, prema Staroj Majeveci, čime bi se izbegao prolazak kroz centar grada, ali taj put nije vodio prema Srbiji. Sa druge strane, sve prethodne kolone JNA koje su se povlačile iz Slovenije i Hrvatske su prolazile preko *Brčanske malte*.

Nakon sastanka svedok se vratio u kasarnu, saopštio ostalim starešinama dogovor i naredio da vojnici prilikom napuštanja kasarne puške drže između nogu, cevi uperenih u vis. Oko sat vremena kasnije, u kasarnu su došli Enver Delibegović i Muhamed Brkić, Bajrićev zamenik. Kolona je krenula u dogovoreno vreme. Na čelu je u civilnom policijskom vozilu išao Muhamed Brkić, dok su on i Delibegović bili nešto iza njega u *pragi*. Napustili su grad, i kada su nakon petnaestak minuta stigli do Siminog Hana, naredio je da zastanu i provere kako napreduje ostatak kolone. Čuo je pucnjavu i tada je video da je Muhamed Brkić napustio čelo kolone i uputio se natrag prema Tuzli. Tek je tada čuo da je kolona napadnuta.

Ispitivanje svedoka Mehe Bajrića

Svedok je u maju 1992. godine bio načelnik Centra javne bezbjednosti u Tuzli. Dana 15.05.1992. godine, oko 10:00 časova, dobio je informaciju da su pripadnici rezervnog sastava JNA provalili u magacin TO na Kozlovcu. Oko 14:00 časova pozvao ga je komandant kasarne Mile Dubajić da dođe u kasarnu. U kasarnu je otišao sa kolegom Milenkom Milićevićem i tada im je Dubajić rekao da je ljut jer je deo kolone koji je krenuo iz kasarne vraćen. Obavestio je Dubajića da je došlo do provale u magacine TO od strane JNA, ali je Dubajić to poricao. Sastanku je prisustvovao [Đorđe] Tešić koji je postupio korektno i rekao da su se rezervisti oteli kontroli. Svedok je predložio da se formira zajednička komisija koja će utvrditi stanje u magacinima. O evakuaciji kasarne nije bilo reči. Dubajić je besno odgovorio da mu daje 15 minuta za formiranje komisije, inače će Tuzlu da sravni sa zemljom.

Svedok se vratio u stanicu milicije kako bi imenovao članove komisije. Oko 16:30 časova ponovo je otišao kod Dubajića da mu kaže da će komisija uskoro doći u kasarnu. Dubajić je izašao na prijavnicu, nije komentarisao ništa već se ljutito okrenuo i otišao. Nakon toga se svedok vratio u svoju kancelariju. Tamo je bio dežurni Ilija Jurišić, ali mu on ništa nije govorio o sastancima sa Miletom Dubajićem jer je o tome bio dužan samo da informiše nadležne iz izvršne vlasti. Zajedno sa komisijom, koju su činili Enver Delibegović, Jasmin Imamović i Benjamin Fišeković, krenuo je policajac Blagoje Stankić.

U kancelariji se nalazio zajedno sa Ilijom Jurišićem i Budimirom Nikolićem kada su oko 18:30 časova dobili informaciju da kolona polazi. Jedan kolega javio im je da su se njemu javili Enver Delibegović i Jasmin Imamović i rekli da se nalaze u koloni. Vrlo brzo od Ivica Divkovića dobijaju obaveštenje da iz zadnja dva vozila vojnici pucaju i da treba obavestiti građanstvo da se zaštiti. Televizija *FS3* snimala je sa jedne zgrade prolazak kolone kroz *Brčansku maltu*, tako da su oni taj prenos gledali u kancelariji. Prvo su videli prolazak tridesetak vozila, zatim drugi deo kolone od desetak vozila, da bi zatim začuli pucnjavu. Tada su od Rahmana Šabanovića iz Slavinovića dobili obaveštenje da vojska puca na benzinsku pumpu i u pravcu policijske patrole. Zatim je stigao vapaj Hajre Pekarića, koji se nalazio kod fabrike u blizini magistrale, da vojska puca po njima, da bi se sa *Brčanske malte* javio i Niko Jurić sa istom informacijom. Tada je rekao Iliji Jurišiću da radio-vezom prenese *na vatru odgovorite vatrom*.

Ispitivanje svedoka Envera Delibegovića

Kritičnog dana bio je komandant TO. U stvari, on je mislio da je komandant, a zapravo je postojalo rešenje za koje on nije znao, po kome je Sead Delić bio postavljen za komandanta a on za njegovog zamenika. Tog dana oko 18:00 časova nalazio se na Kozlovcu zbog provale u magacine TO, kada mu je rečeno da se javi u Štab TO gde ga je čekao Jasmin Imamović, sekretar opštine Tuzla. Imamović mu je dao akt o formiranju komisije o primopredaji kasarne, koji je potpisao Meho Bajrić. Treći član komisije, pored njih dvojice, bio je Benjamin Fišeković. Otišli su u kasarnu i tamo ih je sačekao komandant kasarne Mile Dubajić. Dubajić je bio ljut jer se pucalo u pravcu kasarne. Predali su mu akt o formiranju komisije koji je, kako mu je Imamović kasnije ispričao, Dubajić iscepao i rekao da nisu došli da budu članovi komisije već obezbeđenje kolone. Nije bilo mogućnosti da odbiju da uđu u kolonu. Dubajić je tražio da obaveste građanstvo i jedinice MUP-a da kolona kreće iz kasarne. Svedok je zajedno sa Dubajićem išao u *pragi*. Pri sebi je imao radio-vezu. Nazvao je centar policije i zatražio da ih spoji sa Radio Tuzlom. Preko radija su zamolili građane da ne čine ništa što bi moglo da ugrozi kolonu. Kolona je krenula oko 19:00 časova. Malo pre toga u krug kasarne stiglo je policijsko vozilo u kojem je bio Muhamed Brkić. Na čelu kolone išao je Muhamed Brkić, Mile Dubajić i on su krenuli iza njega u *pragi*, Imamović i Fišeković su bili u sredini kolone dok je na začelju bio Ivica Divković. Kada su stigli do Kovačevog Sela, malo pre Požarnice, zaustavili su ih neki građani i rekli da su na televiziji videli da Tuzla gori.

Tog dana nije kontaktirao sa optuženim Ilijom Jurišićem, niti je znao da je on bio dežurni. Kontaktirao je samo Meha Bajrića, kada ga je spojio sa gradonačelnikom Selimom Bešlićem, povodom provale u magacine TO.

Komentar:

Svedoci su saslušani samo na okolnost kako je došlo do dogovora za izlazak kolone 15.05.1992. godine, jer je tako naložio Apelacioni sud radi razjašnjenja nepodudaranja njihovih ranijih izjava. Svedoci Mile Dubajić i Meho Bajrić svedočili su na prvom

prvostepenom suđenju pred Većem za ratne zločine, kao i pred Apelacionim sudom, dok je svedok Enver Delibegović svedočio samo pred Apelacionim sudom. Svedoci Meho Bajrić i Enver Delibegović svedočili su putem video-linka iz prostorija Suda Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Svedok Mile Dubajić prvi put je sada izričito rekao da je odluku da se izmeštanje kasarne obavi tog dana doneo sâm, bez obaveštavanja i odobrenja više komande. Iako zbog sredstava veze koja nisu radila o svojoj odluci nije mogao da obavesti višu komandu, ovakva odluka bila je vrlo rizična. Neobezbeđena kolona je krenula u večernjim časovima dok je potpukovnik Dubajić išao na čelu kolone u *pragi* koja nije imala radio-vezu, umesto u policijskom vozilu zajedno sa Mehmedom Brkićem, koji je pri sebi imao radio-vezu i mogao da proveri kako napreduje ostatak kolone. Svedok Dubajić je na pitanje zašto nije bio u policijskom vozilu odgovorio da se toga nije setio. Ipak, na današnjem suđenju Enver Delibegović je naveo da je on pri sebi u *pragi* imao radio-vezu, iako je na prvom prvostepenom suđenju naveo da nije.

Svedoci Mile Dubajić i Meho Bajrić ostali su pri svojim oprečnim tvrdnjama. Svedok Dubajić tvrdi da se sa svedokom Bajrićem dogovorio da kolona krene 15.05.1992. godine oko 19:00 časova i da je Enver Delibegović poslat od strane Mehe Bajrića kao garancija da kolona neće biti napadnuta. Svedok Bajrić tvrdi da do takvog dogovora nije došlo, već da je Mileta Dubajića izvestio da će mu poslati tročlanu komisiju koja bi trebalo da utvrdi stanje u provaljenom magacinu TO na Kozlovcu, te da je Enver Delibegović poslat u svojstvu člana komisije. Svedok Delibegović je potvrdio da je u kasarnu došao kao član komisije (ali komisije o primopredaji kasarne, a ne komisije o utvrđivanju stanja u magacinima), međutim ga je potpukovnik Dubajić samoinicijativno zadržao kao obezbeđenje kolone. Njihove izjave razlikuju se i u tome koliko puta se videli u toku 15. maja. Svedok Bajrić navodi da se sa Miletom Dubajićem video dva puta - prvi put oko 14:00 časova, nakon što ga je Dubajić telefonom pozvao da dođe u kasarnu, i drugi put oko 16:30 časova kada je obavestio Dubajića da će poslati komisiju zbog provale u magacin TO. Svedok Dubajić je rekao da su veze bile u prekidu, tako da on nije mogao da pozove Mehu Bajrića i da su se njih dvojica videli samo jednom. Sa druge strane, naveo je da je Envera Delibegovića video dva puta u toku kritičnog dana, ali je svedok Delibegović naveo da se toga ne seća. Ove nesuglasice mogli bi razjasniti svedoci Milenko Milićević i Đorđe Tešić, koji su navodno prisustvovali ovim sastancima. Svedok Tešić bi mogao da razjasni i ko je doneo odluku o pravcu povlačenja. Na prvom prvostepenom suđenju je rekao da je prvo odlučeno da se ide ka Šićkom Brodu i dalje ka Ozrenu, ali da je on odlučio da se ide ka Majeveci.

Svedoci Dubajić i Delibegović nisu imali saznanja o optuženom Iliji Jurišiću, dok je svedok Bajrić naveo da je optuženi Jurišić bio dežurni, koga on lično nije obaveštavao o svojim sastancima sa Dubajićem, tako da optuženi Jurišić nije znao ništa o pripremama za evakuaciju vojske iz kasarne, i da mu je nakon početka pucnjave rekao da radio-vezom prenese da se „na vatru odgovori vatrom“. Neki navodi ovog svedoka ostali su nepotvrđeni od strane ostalih svedoka. Iako svedok kaže da je Ivica Divković rekao da se iz poslednja dva vozila u koloni puca, poslednja vozila nikada nisu ni stigla da napuste krug kasarne. Takođe, svedok kaže da su Imamović i Delibegović javili da se nalaze u koloni, što oni na prvom prvostepenom suđenju nisu rekli. Ostalo je takođe nejasno šta se desilo sa obdukcionim zapisnicima, iako je svedoka Bajrića predsednik veća obavestio da je obducent svedočio kako je neko iz Operativnog štaba CJB odneo sve zapisnike iz bolnice.

Tužilac je prezentovao policijski izveštaj iz maja 1992. godine koji govori o mitraljeskim gnezdima i postavljenim snajperima, ali je svedok Bajrić naveo da policijske snage nisu imale snajpere odnosno da su ih imale specijalne jedinice, ali da one nisu bile angažovane 15.05.1992. godine. Tužilac nije imao pitanja za svedoka Envera Delibegovića, iako je ovaj svedok mogao da dodatno pojasni detalje oko dogovora između Dubajića i Bajrića o evakuaciji kasarne.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO